

PNP



Finanssikriisin pitkä varjo väistymässä

13.3.2018

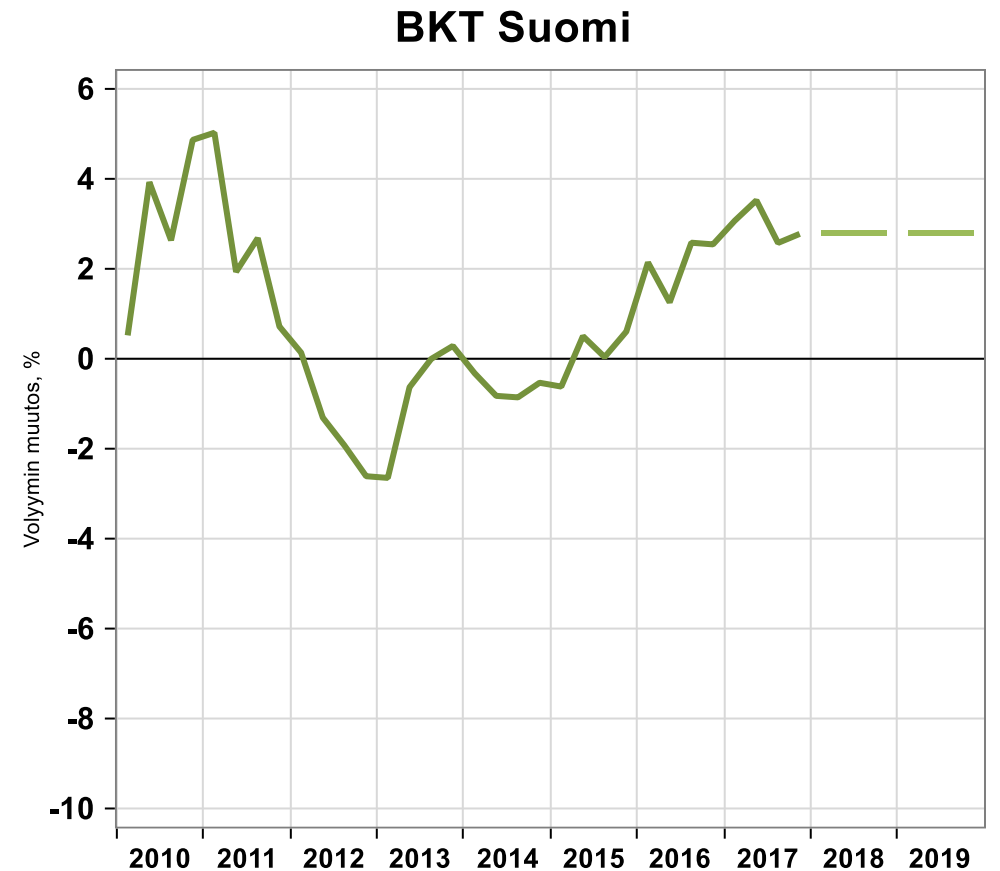
PTT ennuste

Kansantalous 2018 kevät

Suomi kasvaa muun maailman mukana

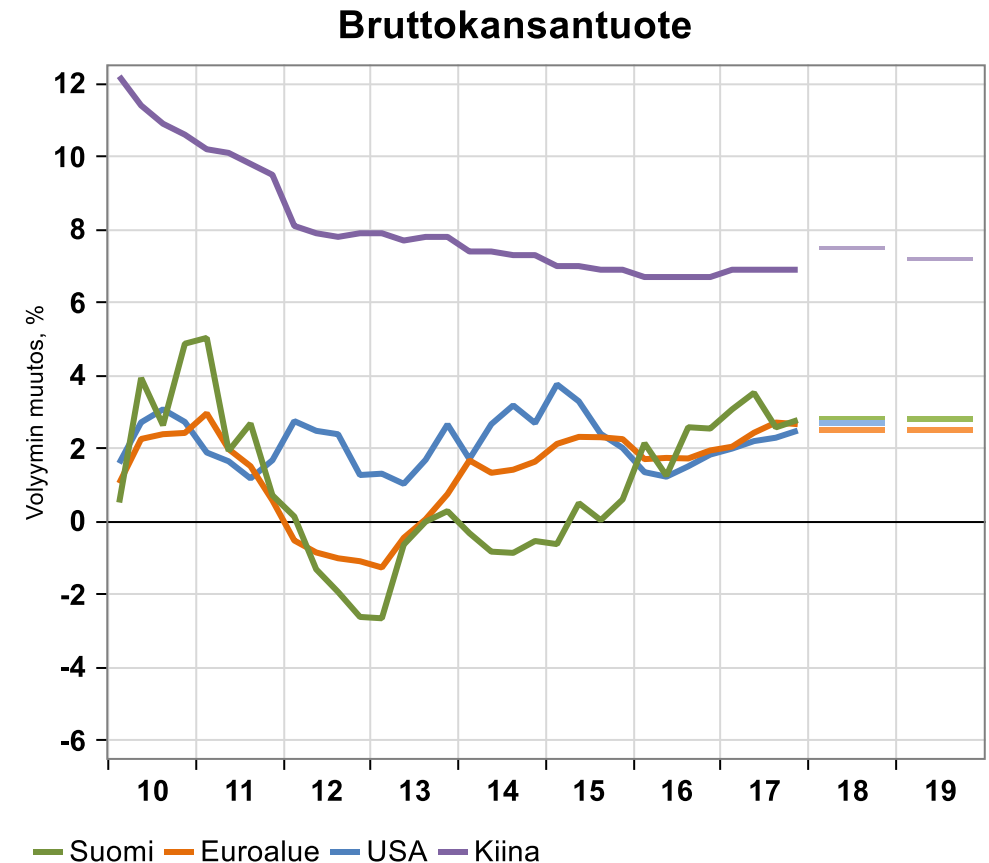
- Suomen reipas talouskasvu jatkuu sekä tänä että ensi vuonna.
- Maailmantalouden vahva nousukausi sekä hintakilpailukyvyn parantuminen tukevat Suomen viennin kasvua.
- Kone- ja laiteinvestoinnit vähenevät väliaikaisesti.
- Maltillisena pysyvän inflaation myötä kotitalouksien reaalin ostovoima kasvaa tänä vuonna merkittävästi.
- Työttömyydessä nähdään vihdoin reippaampaa laskua.

Ennuste	2017	2018e	2019e
BKT	3,0 %	2,8 %	2,8 %



Maailmantalouden kasvu laaja-alaista

- Kaikki keskeiset taloudet ovat kasvussa ja maailmantalous kasvaa tänä ja ensi vuonna 4 prosenttia.
- Euroalue ja Yhdysvallat kasvavat lähes samaan tahtiin.
- Myös kehittyvät taloudet ovat päässeet kasvuun kiinni.
- Inflaatio on pysynyt reippaasta talouskasvusta huolimatta maltillisena, mutta nyt nopeutuu.
- Investoinnit kasvussa, mutta edelleen reilusti kasvunvaraa.



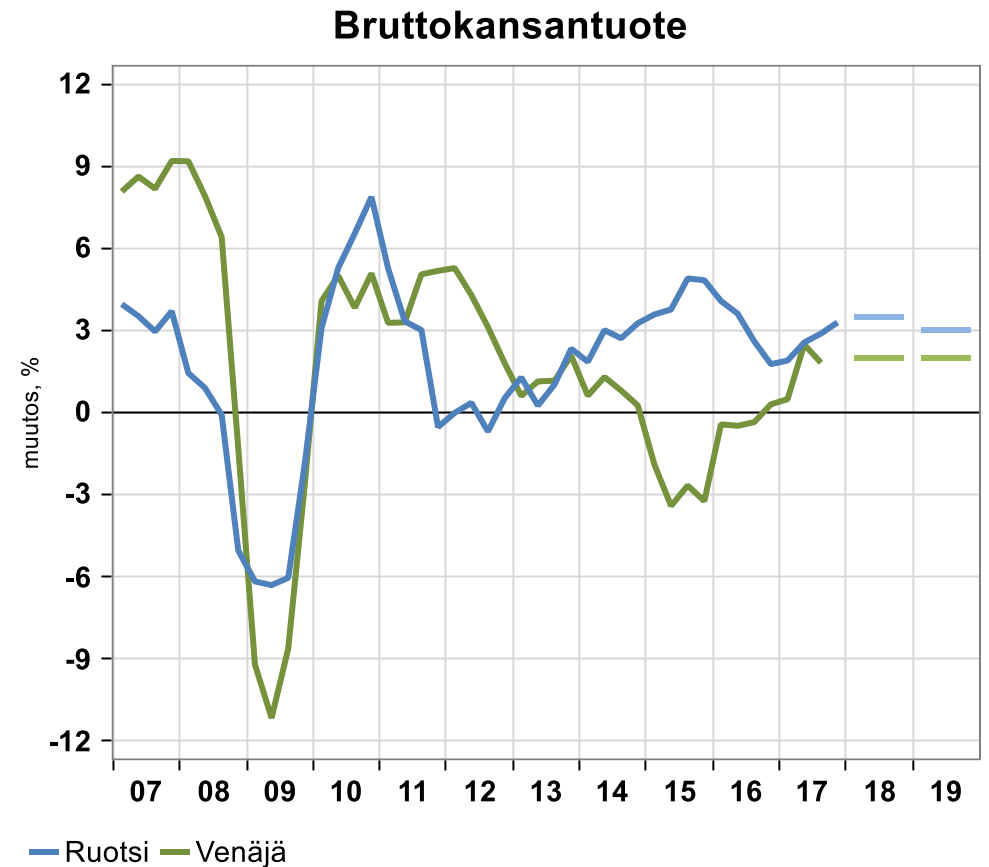
Euroalueella kasvunäkymät kirkastuvat

- Euroalueella kasvunäkymät ovat laajalti positiiviset.
 - Hintojen ja korkojen nousu luo epävarmuutta.
 - Saksassa talouskasvu jatkunut reippaana ja luottamus on huippukorkealla. Resurssien niukkuus alkaa nostaa hintoja ja palkkoja.
 - Investointien odotetaan kasvavan.
- Yhdysvaltojen talouden kasvuvauhti pysyy ennusteperiodin tasaisena.
 - Riskit nostavat päätään.
 - Finanssipolitiikan löyhentäminen ja rahoitusmarkkinoiden regulaation purku lisäävät talouden ylikuumenemisen vaaraa.
 - Kauppasota vahingoittaisi myös Yhdysvaltoja itseään.
- Kiinan talouskasvu nopeutuu jälleen yli 7 prosentin tänä vuonna hetkellisen kasvun hiipumisen jälkeen.

Ennuste, BKT	2018e	2019e
Maailma	4,0 %	4,0 %
Euroalue	2,5 %	2,4 %
Kiina	7,5 %	7,2 %
Ruotsi	3,5 %	3,0 %
Suomi	2,8 %	2,8 %
USA	2,7 %	2,5 %
Venäjä	2,0 %	2,0 %

Ruotsissa riskit toistaiseksi hallinnassa

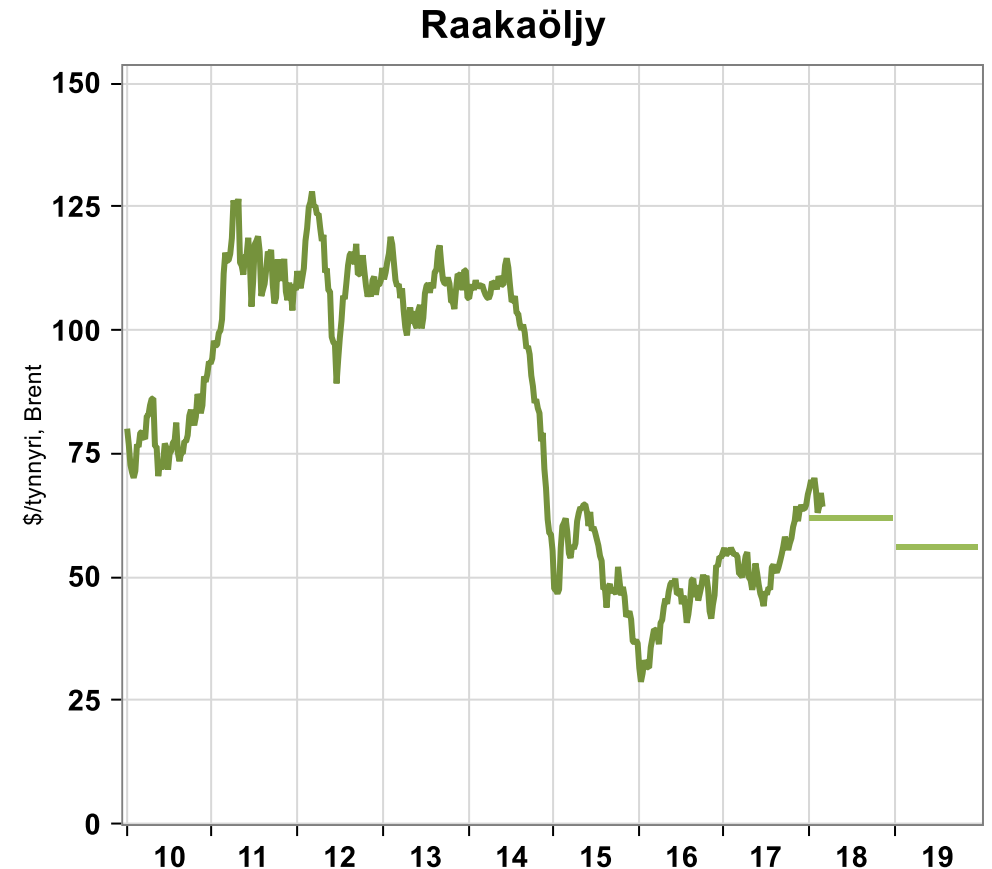
- Ruotsissa talouskasvu on jatkunut reippaana.
 - Säikähdyksestä huolimatta asuntomarkkinoiden riskit pysyneet hallinnassa.
 - Investoinnit ja yksityinen kulutus edelleen voimissaan.
- Venäjän talouskasvu on vakautumassa.
 - Urals-öljyn hinnan nousu on tukenut talouskasvua.
 - Inflaatio on laskenut alle 2,5 prosenttiin ja yksityinen kulutus on kasvussa.
 - Investoinnit olleet koko viime vuoden kasvussa.



Öljyn hinta

- OPEC:n tuotannon rajoitukset ja talouskasvun nopeutumisen aikaan sama kulutuksen kasvu ovat nostaneet raakaöljyn hintaa selvästi.
- Hinnan nousu on kuitenkin lisännyt myös raakaöljyn tarjontaa, erityisesti Yhdysvalloissa.
- Tarjonnan odotetaan taas ylittävän kysynnän tänä vuonna ja raakaöljyn hinta laskee.
- Raakaöljyn hinnan nousulla on ollut tavallista pienempi vaikutus polttoaineiden hintaa. Jalostuksen ja jakelun marginaali on pienentynyt.

Ennuste	2018e	2019e
Raakaöljy, \$/tynnyri	62	56



Myös lyhyet korot nousuun euroalueella

- Ohjauskoron nostot alkavat euroalueella ensi vuonna.
- Pitkät korot ovat jo nousseet euroalueella, ja lyhyemmät Euribor-korot kääntyvät nousuun tämän vuoden aikana.
- Korokojen nostotahti on ongelmallinen EKP:lle, sillä euroalueen maat ovat varsin eri tilanteissa talouden toipumisen kanssa.

Ennuste, 10v korko	2017e	2018e
Suomi	1,35 %	2,25 %
Saksa	1,10 %	2,0 %
USA	3,40 %	3,8 %
Euribor 12kk	0,10 %	0,8 %

Pitkät korot



Euron vahvistuminen jatkuu vielä hetken

- Euron vahvistuminen suhteessa dollariin on jatkunut alkuvuodesta.
 - Euroalueen talouskasvu on vahvistunut suhteessa Yhdysvaltoihin.
 - Euroalueen ja Yhdysvaltojen rahapolitiikan korkojen välisen eron odotetaan tasoittuvan.
- Euron odotetaan asettuvan tänä ja ensi vuonna lähelle kymmenen vuoden keskiarvoaan.

Ennuste, valuuttakurssi	2018e	2019e
EUR/USD	1,27	1,27

Valuuttakurssi EUR/USD

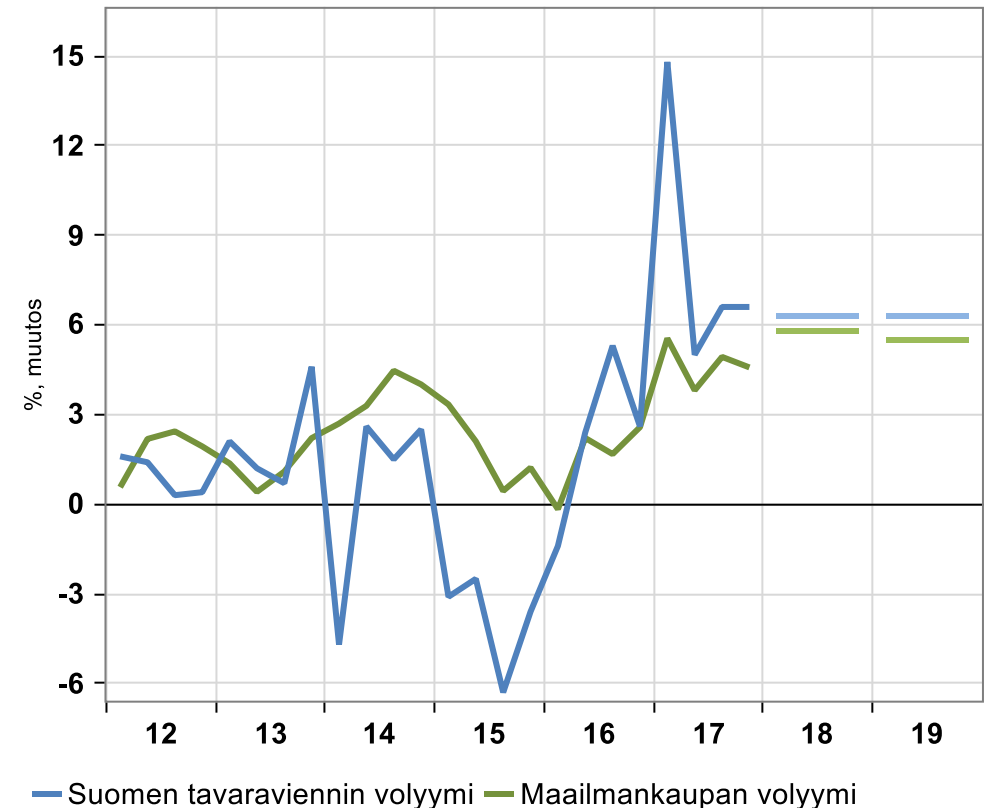


Lähde: ECB (European Central Bank), Macrobond, PTT

Viennin kasvu jatkuu

- Maailmankaupan tavaraviennin kasvuvauhdin tasoittuessa on myös Suomen tavaraviennin kovin kasvu taittunut.
- Uudet investoinnit ja maailmankaupan positiivinen vire pitävät viennin kasvun reippaana.
- Palveluviennin kasvu tukee kokonaisvientiä. Erityisesti matkailu ja it-palveluiden vienti on ollut hyvässä kasvussa.
- Euron vahvistuminen nostaa vientihintoja, mutta maltilliset palkankorotukset parantavat Suomen hintakilpailukykyä edelleen.

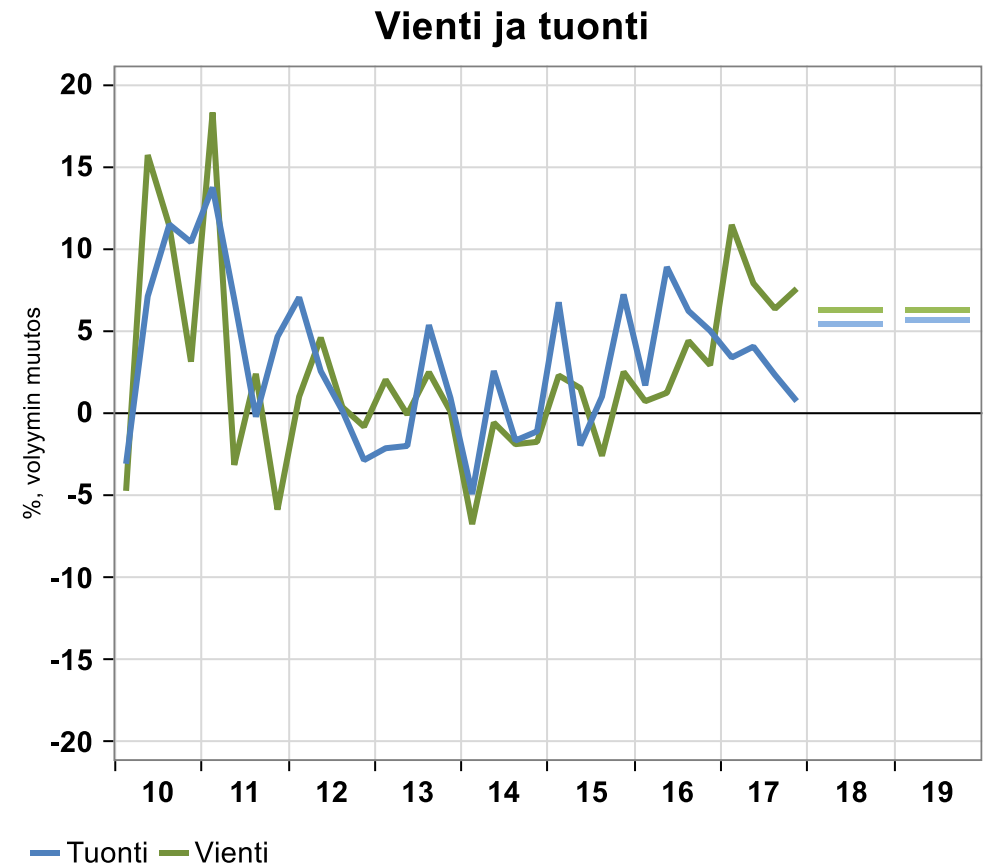
Maailmankauppa ja Suomen vienti



Vientikapasiteettiin investoidaan edelleen

- Investoinnit vientikapasiteetin kasvattamiseksi jatkuvat.
- Autoteollisuuden kasvu on siivittänyt Suomen vientiä ja tuotantoa kasvatetaan vielä lisää.
- Turun telakalla tilauskirjat ovat täynnä useiksi vuosiksi eteenpäin ja tuotantokapasiteetin kasvattamiseksi tehdään investointeja.
- Äänekosken sellutehtaan käynnistys viime vuonna näkyy vientiluvuissa suurelta osin tänä vuonna.

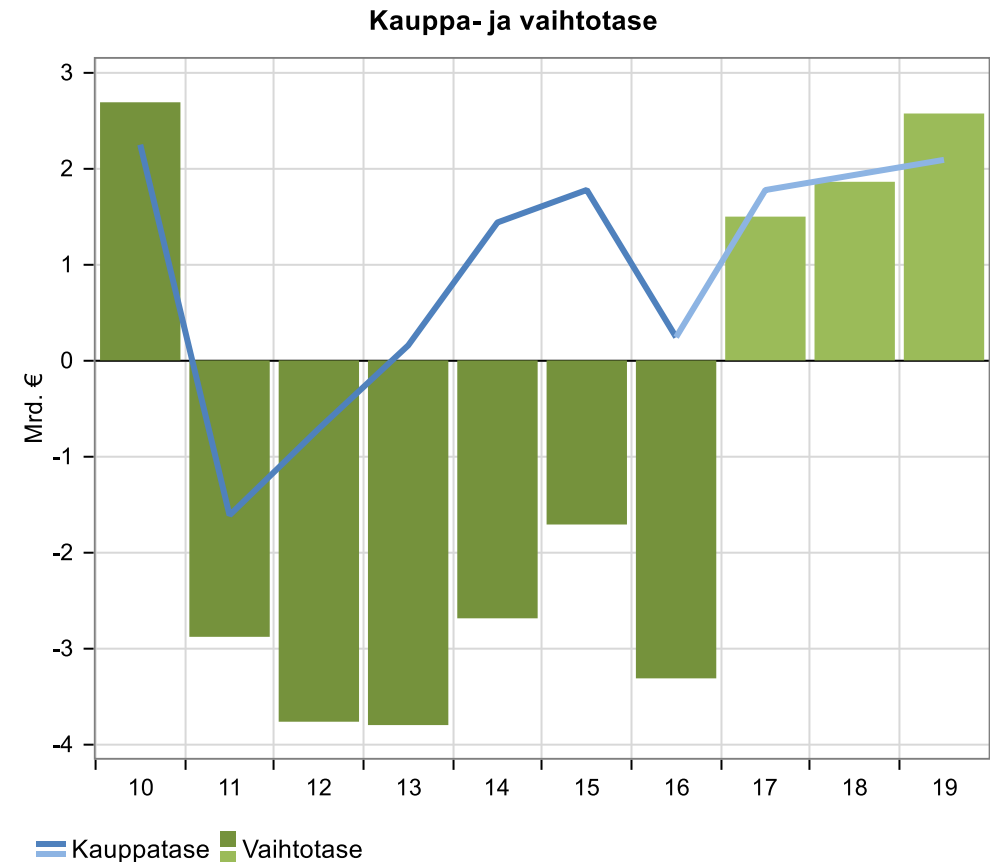
Ennuste	2018e	2019e
Tuonti	5,0 %	5,7 %
Vienti	6,3 %	6,3 %



Vaihtotase kääntyi ylijäämäiseksi

- Palvelutaseen alijäämän voimakas supistuminen käänsi vaihtotaseen positiiviseksi viime vuonna.
- Vielä tänä vuonna palvelutase on hieman miinuksella mutta ensi vuonna se kääntyy noin 4 miljardia positiiviseksi.
- Kauppataase vahvistuu vain hieman tänä ja ensi vuonna.
- Muiden hintojen muutokset tasapainottavat euron vahvistumisen vaikutuksia, joten vaihtosuhte pysyy ennusteperiodin melko vakaana.

Ennuste	2018e	2019e
Kauppataase	1,9 mrd €	2,1 mrd €
Vaihtotase	1,9 mrd €	2,6 mrd €

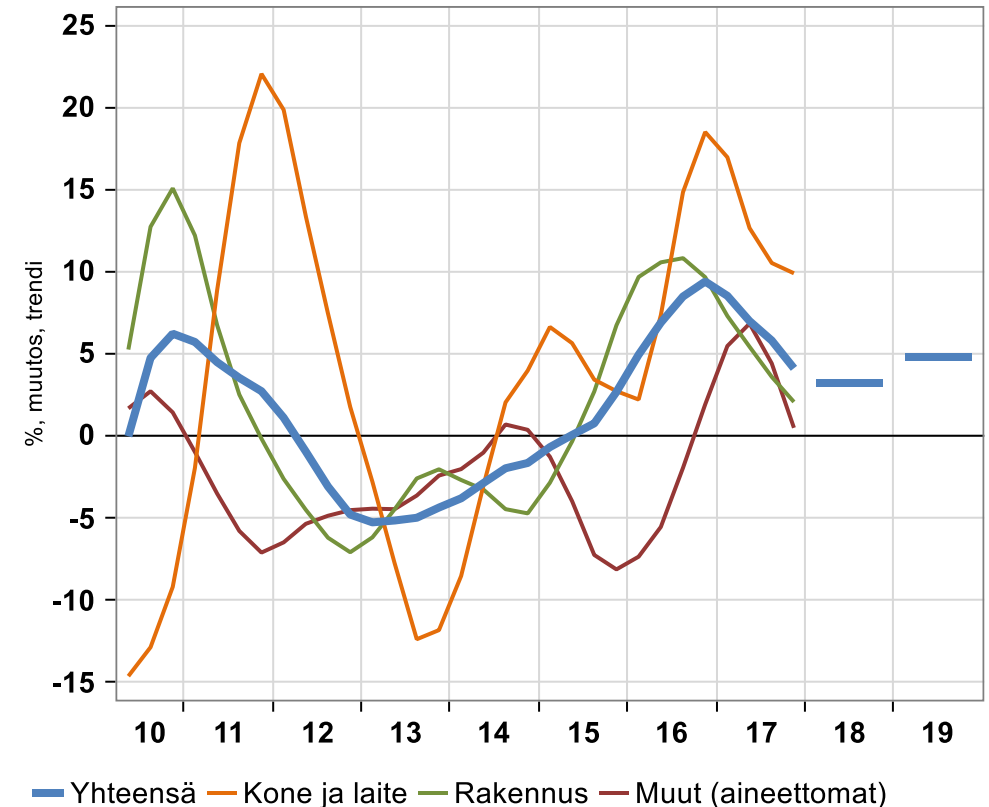


Kone- ja laiteinvestoinnit palaavat trenditasolle

- Asuntorakentaminen pitää rakennusinvestoinnit korkeina vielä tänä vuonna.
 - Rakentaminen tasaantuu ensi vuonna.
- Kone- ja laiteinvestoinnit laskevat, kun suuria metsä- ja kemianteollisuuden hankkeita on valmistunut.
 - Taso on kuitenkin vuoden 2016 yläpuolella.
- Aineettomat investoinnit kääntyvät nousuun.
- Kokonaisuudessaan investoinnit kasvavat tänä vuonna maltillisesti.
 - Investoinnit kiihtyvät uudelleen ensi vuonna.

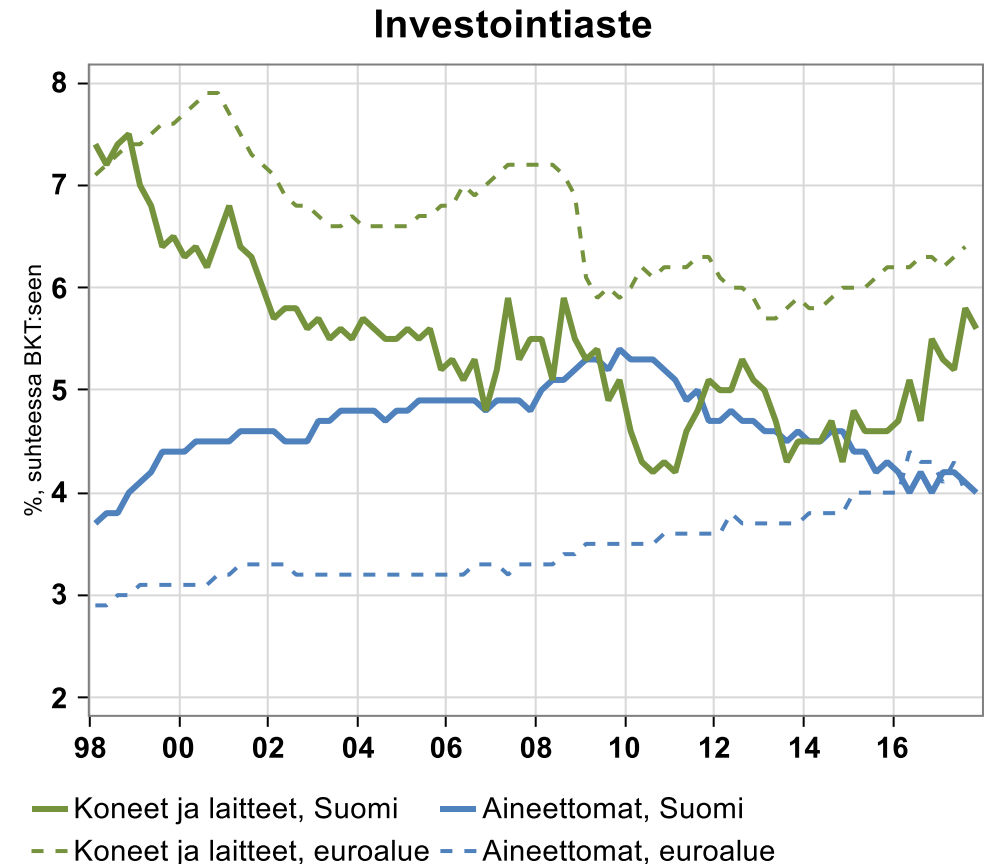
Ennuste	2018e	2019e
Investoinnit	3,2 %	4,8 %

Investoinnit



Alhaiset osaamisinvestoinnit ovat ongelma

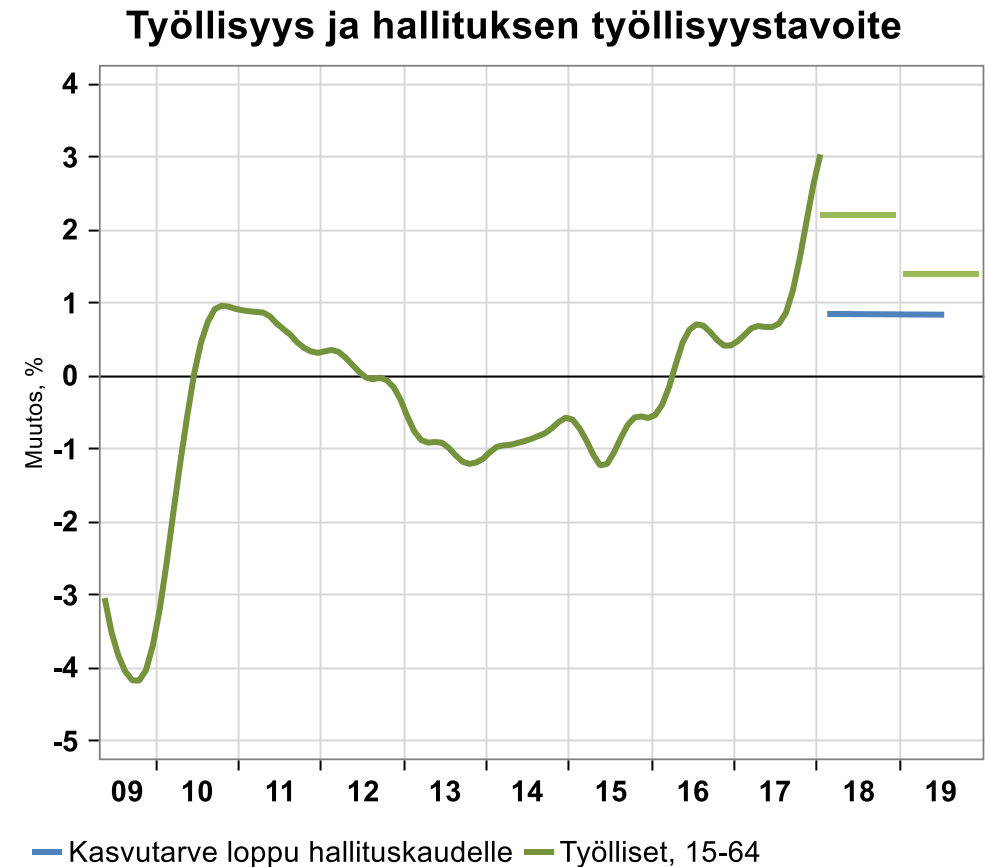
- Kone- ja laiteinvestoinnit ovat nousseet finanssikriisiä edeltävälle tasolle suhteessa BKT:hen.
 - Viennin hyvä veto nosti investointien tasoa.
 - Suurien hankkeiden valmistuminen laskee tasoa tänä ja ensi vuonna.
- Investointeja tehdään yhä useammassa suuressa yrityksessä.
 - Investointeja tehdään pääasiassa kapasiteetin kasvattamiseen ja korvaamiseen.
- Aineettomat investoinnit ovat saavuttaneet pohjan.
 - Aineettomat investoinnit ovat olleet jälleen matalammalla tasolla kuin euroalueella keskimäärin.



Työllisyyden kasvu pysyy vahvana

- Työvoiman kysyntä pysyy korkeana talouskasvun tukemana.
- Työvoiman tarjonta kasvaa työvoiman ulkopuolisten, mm. piilotyöttömien, aktivoituessa.
- Työttömien aktivointiin tähtäävät politiikkatoimet, kuten TE-toimistojen määräaikaishaastattelut ja uusi aktiivimalli, tukevat hyvää työllisyyskehitystä.

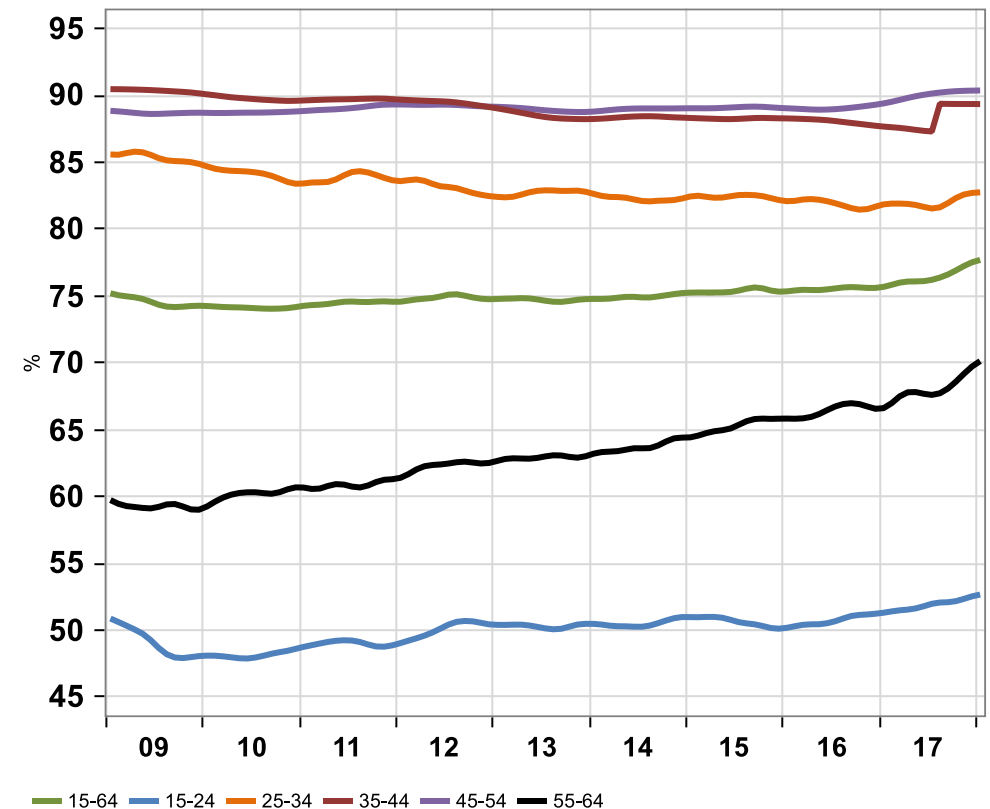
Ennuste	2017	2018e	2019e
Työllisyysaste	69,6 %	71,4 %	72,5 %
Työlliset, milj	2,473	2,527	2,563



Osallistumisaste voi vielä kasvaa

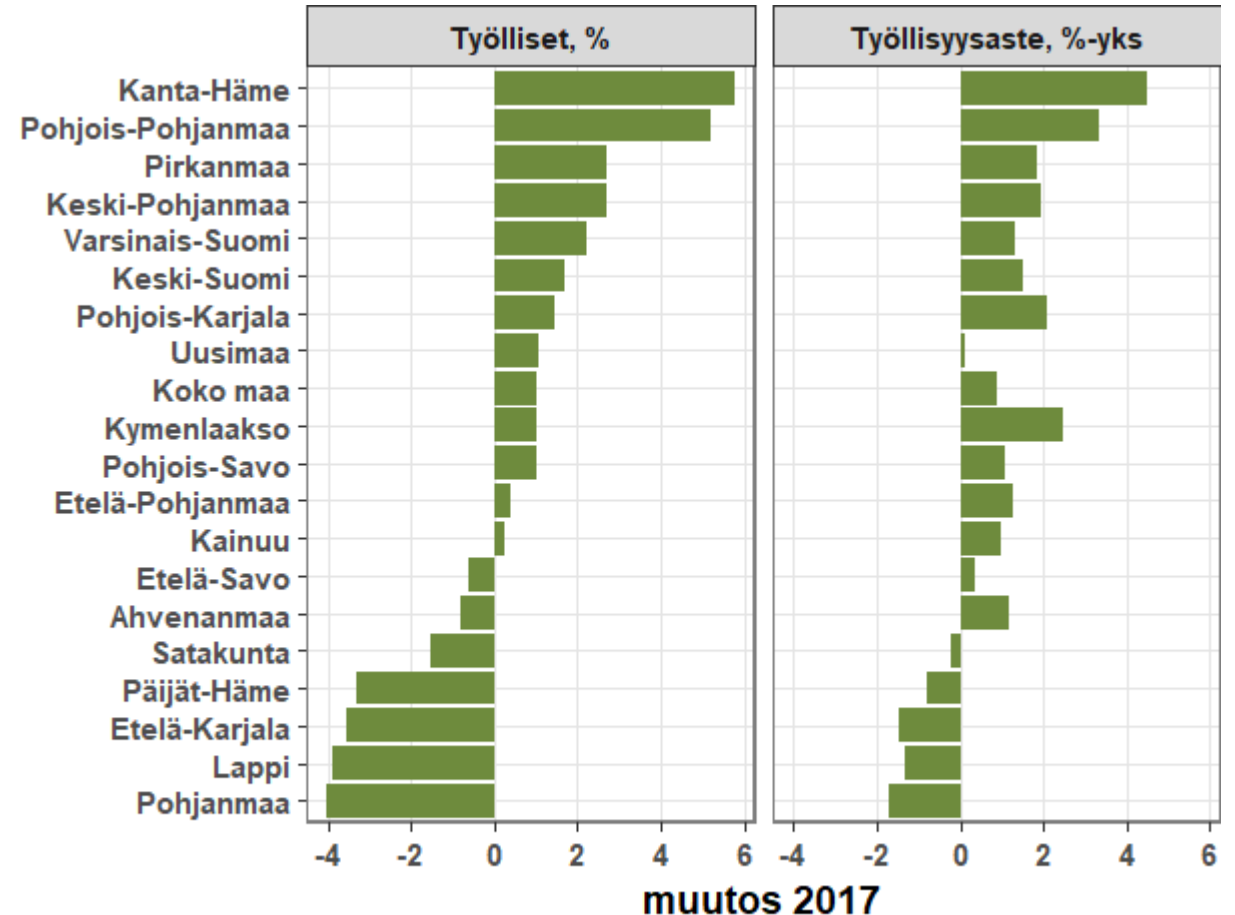
- Työvoimaan osallistumisen korkea taso on peräisin ennen kaikkea vanhempien ikäluokkien osallistumisasteen kasvusta, mutta myös muissa ikäryhmissä laskussa olleet osallistumisasteet ovat kääntyneet nousuun.
 - Erityisesti 35-44-vuotiaiden ikäryhmässä työllisten, työvoiman sekä väestön määrä on vahvassa kasvussa.
- Vaikka joillakin toimialoilla rekrytointiongelmat ja pula oikeanlaisesta osaamisesta ovat kasvaneet, työvoiman määrällinen tarjonta ei muodostune (työllisyyden) kasvun hidasteeksi.

Osallistumisaste ikäryhmittäin



Työllisyysaste kasvussa valtaosassa maakuntia

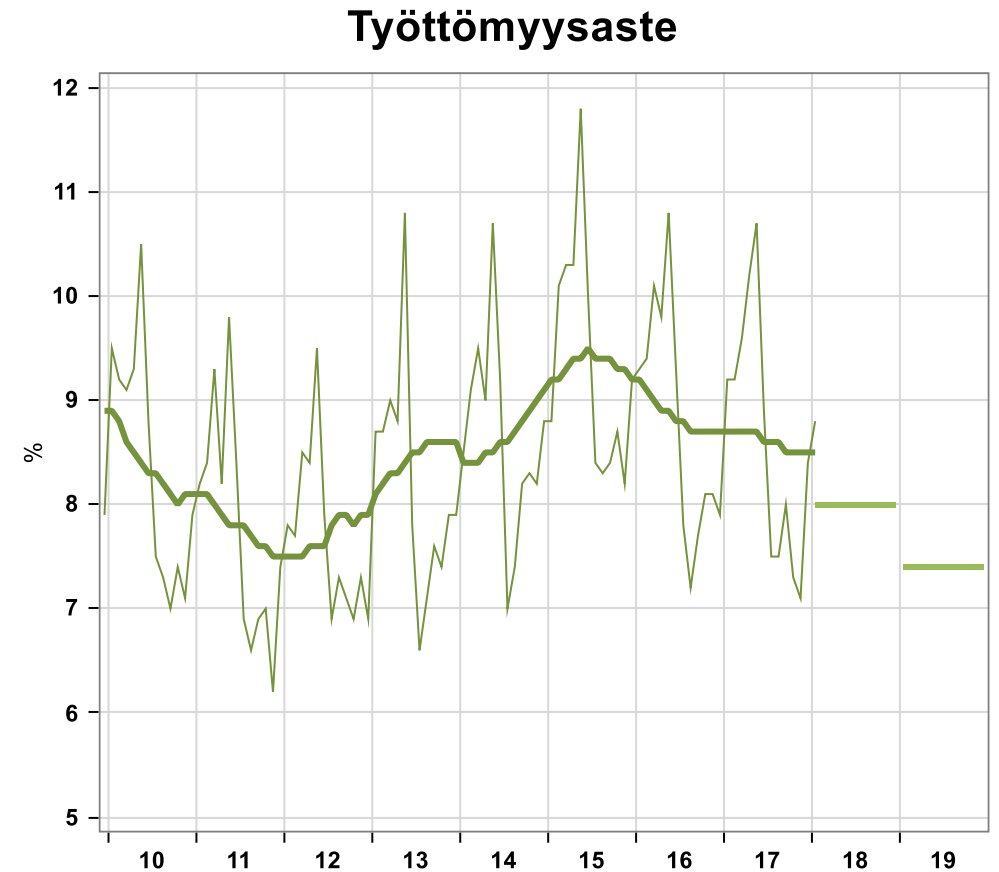
- Työllisyysaste kasvoi vuonna 2017 suurimmassa osassa maakuntia.
 - Erityisen voimakasta kasvu on ollut Kanta-Hämeessä.
 - Keski-Pohjanmaa, Pohjanmaa ja Uusimaa ovat jo ylittäneet hallituksen työllisyysastetavoitteen.
- Myös monet alhaisemman työllisyysasteen maakunnat, kuten Pohjois-Pohjanmaa, Päijät-Häme ja Pohjois-Savo, ovat nousseet maan keskiarvon tasolle.
- Kehitys vuoden viimeisellä neljänneksellä poikkesi selvästi aiemmasta.
 - Työllisyyden kasvu Uudellamaalla oli selvästi maan nopeinta, kasvu Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla oli myös vahvaa.
- Myös työttömyysaste laski suurimmassa osassa maakuntia.
 - Lasku oli voimakkainta Pohjois-Karjalassa.



Työttömyysasteen lasku nopeutuu

- Työttömyysasteen lasku on ollut hidasta työllisyyden kasvusta huolimatta.
 - Työvoiman ulkopuolisten aktivoituminen on tuonut uusia työttömiä työmarkkinoiden ulkopuolelta.
- Työttömyysasteen lasku nopeutuu, kun työllisyyden kasvu jatkuu ja työvoiman ulkopuolelta tulevien määrä ei ole enää yhtä suuri.
- Muihin EU-maihin verrattuna Suomen työttömyysaste on edelleen korkea, ja sen lasku hidasta.

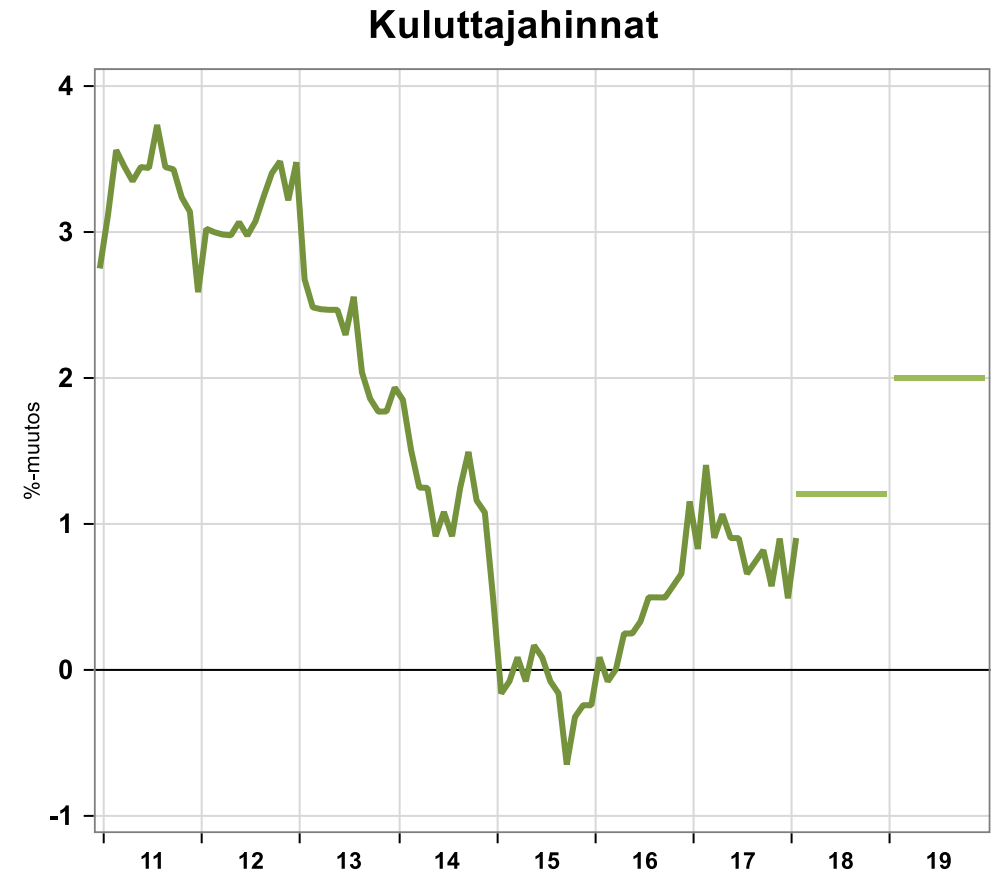
Ennuste	2018e	2019e
Työttömyysaste	8,0 %	7,4 %



Kuluttajahinnat nousussa

- Vahva talouskasvu alkaa nostaa hintoja, mutta vahva euro hidastaa inflaatiota koko euroalueella vielä tänä vuonna.
- Suomen kuluttajahintojen kasvu on ollut euroalueen keskiarvoa hitaampaa, matalien palkankorotusten seurauksena. Näin myös ennustevuosina.
- Alkoholivero nousi vuoden 2018 alussa.
- Tupakkaveron korotukset jatkuvat vuoteen 2019 asti.
- Ruuan hinnan nousu vauhdittaa inflaatiota vuosien laskun jälkeen.

Ennuste	2018e	2019e
Inflaatio	1,2 %	2,0 %

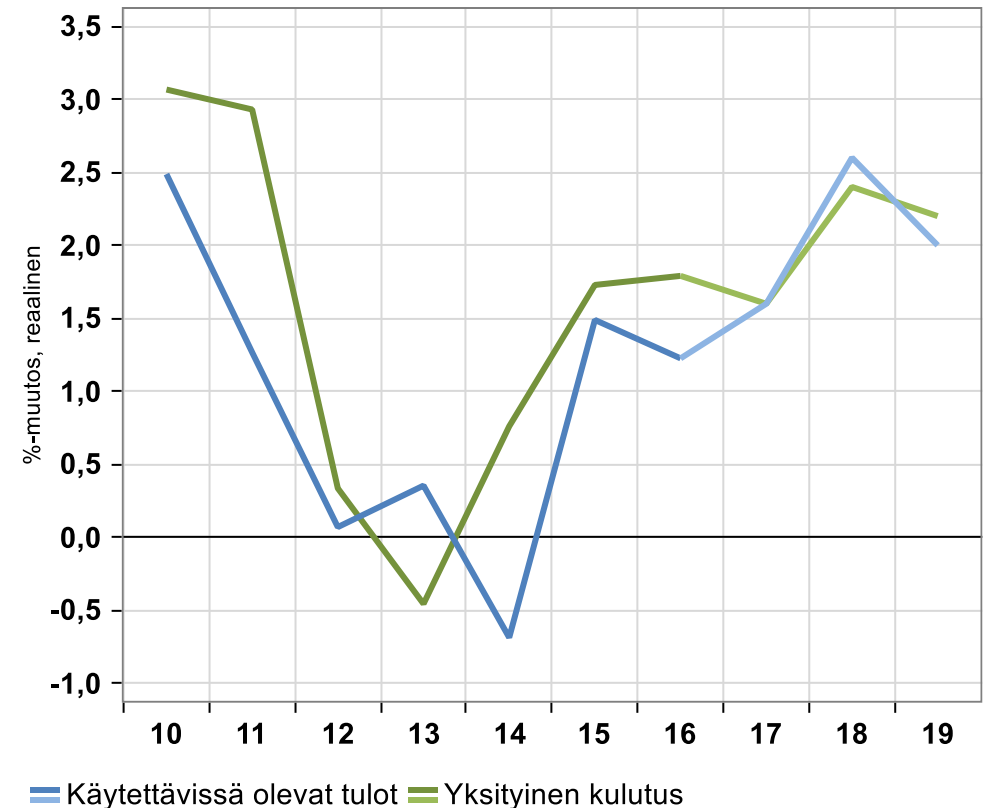


Kulutus kasvaa, tulotkin ensi vuonna

- Tulot kasvavat sopimuskorotusten ja työllisyyden paranemisen myötä.
- Inflaatio jää tulokehitystä hitaammaksi.
 - Käytettävissä olevat reaalitytulot kasvavat enemmän kuin vuosiin.
- Kulutus kasvaa nopeasti tulojen kasvun ja positiivisten odotusten myötä.
- Kotitalouksen kulutus ylittää edelleen käytettävissä olevat tulot.

Ennuste	2018e	2019e
Käytettävissä olevat tulot	2,6 %	2,0 %
Yksityinen kulutus	2,4 %	2,2 %

Tulot ja kulutus

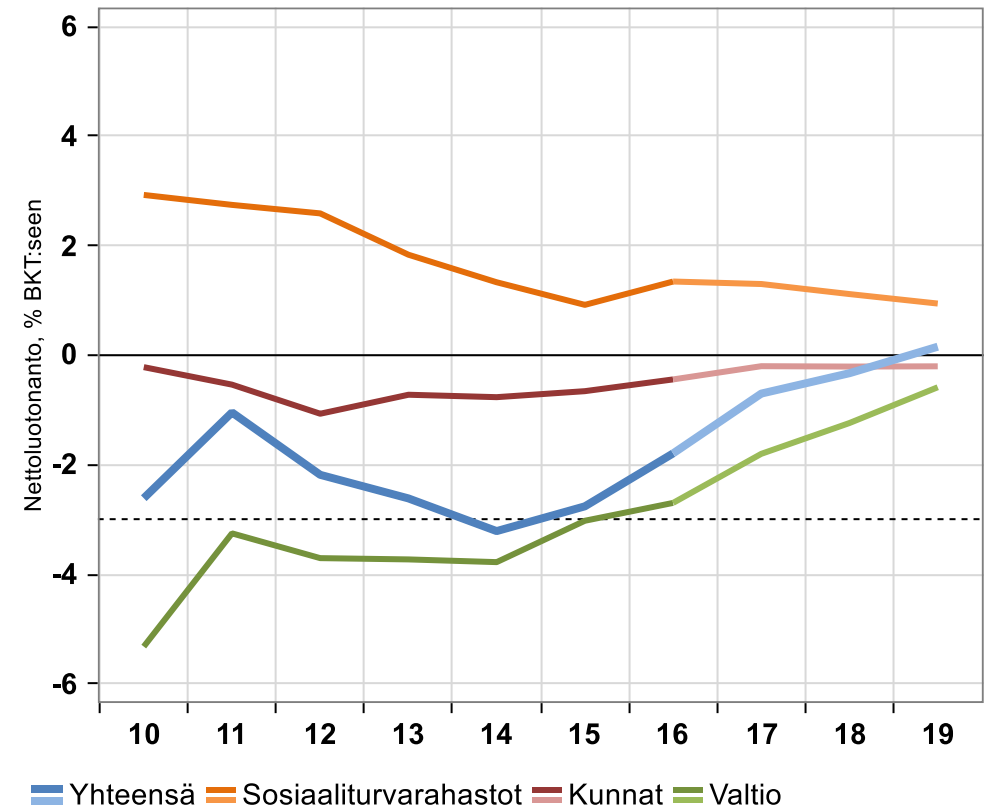


Julkinen sektori saavuttaa tasapainon

- Hyvä talouskehitys saa julkisen talouden alijäämän pienenemään nopeasti.
- Vuonna 2019 koko julkinen talous on lähes tasapainossa ja valtiontalous lähes saavuttaa tavoitteen 0,5 prosentin alijäämästä suhteessa bkt:seen.
- Kuntien talous on käytännössä tasapainossa.

Ennuste, ali/ylijäämä, % BKT	2018e	2019e
Yhteensä	-0,3 %	0,2 %
Sosiaaliturvarahastot	1,1 %	0,9 %
Kunnat	-0,2 %	-0,2 %
Valtio	-1,2 %	-0,6 %

Julkisen sektorin tasapaino



Velka-asteen lasku jatkuu

- Julkisen sektorin velka suhteessa bkt:seen laskee tänä vuonna vuositasollakin alle 60 prosentin velkarajan.
- Ensi vuonna julkisen sektorin ei tarvitse enää ottaa lisää velkaa.

Ennuste	2018e	2019e
Julkinen velka / BKT	60 %	57 %

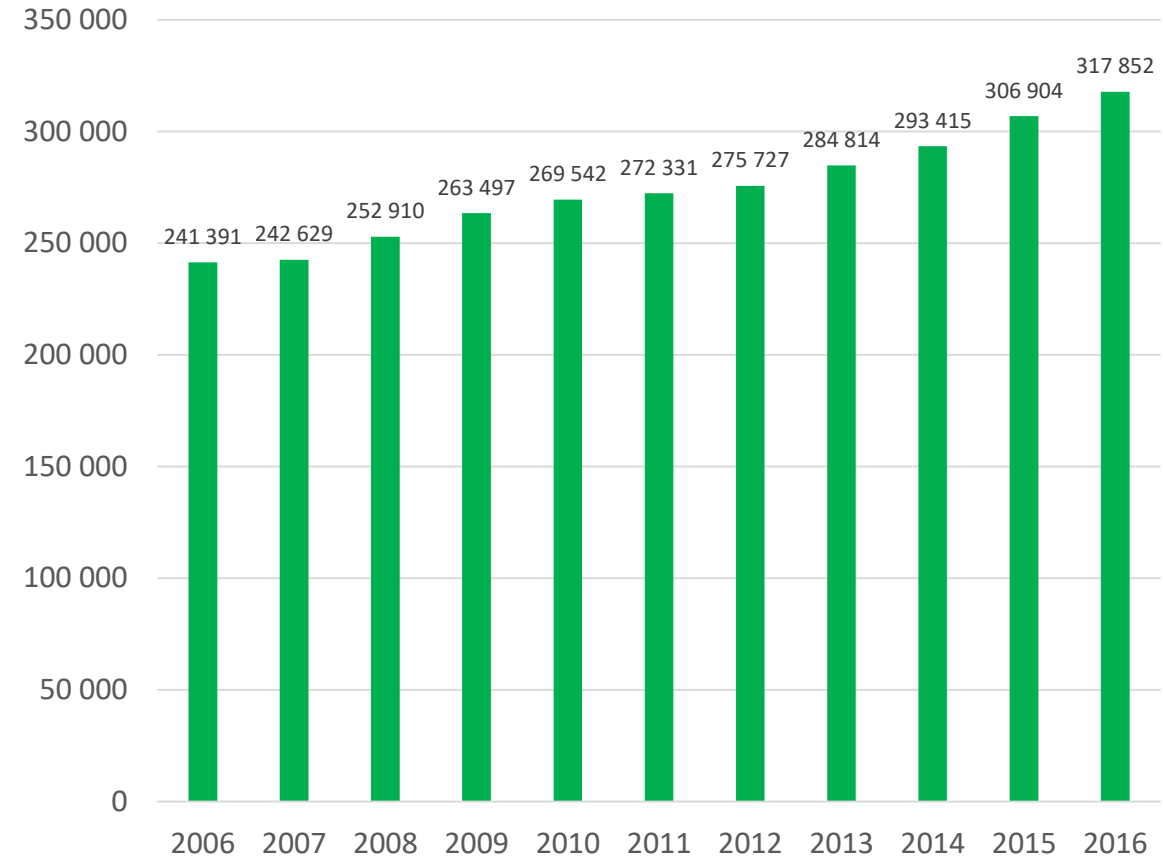


Keskeiset ennustemuuttujat 2017-2019

	2017 Mrd. euroa	2017 Volyymin muutos, %	2018e	2019e
Bruttokansantuote	224,3	3,0	2,8	2,8
Tuonti, tavarat ja palvelukset	84,5	2,6	5,0	5,7
Vienti, tavarat ja palvelukset	85,6	8,3	6,3	6,3
Kulutus	173,4	1,4	2,0	1,9
yksityinen	122,0	1,6	2,4	2,2
julkinen	51,4	1,0	1,2	1,2
Investoinnit	50,5	6,3	3,2	4,8
yksityiset	41,9	8,7	3,6	5,5
julkiset	8,6	-4,2	1,0	1,0
Varaston muutos ja tilastovirhe, kontribuutio	-0,7	-1,5	0,0	0,0
Inflaatio, kuluttajahintaindeksi, %-muutos		0,7	1,2	2,0
Ansiotaso, %-muutos		0,2	2,3	2,5
Työttömyysaste, %		8,6	8,0	7,4
Työllisyysaste, %		69,6	71,4	72,5
Yli/alijäämä, % BKT:seen				
Valtion		-1,8	-1,2	-0,6
Kuntien		-0,2	-0,2	-0,2
Koko julkisen sektorin		-0,7	-0,3	0,2
Vaihtotase, % BKT:seen		0,7	0,8	1,1

Teema: asuntosijoitusbuumi

- Matalan korkotason ja vuokra-asuntojen kovan kysynnän seurauksena asuntosijoittamisen suosio on kasvanut kotitalouksien keskuudessa.
- Vuokranantajina toimivien yksityishenkilöiden määrä on kasvanut yli 30 % kymmenessä vuodessa, joinakin vuosina jopa yli 10 000 henkilöllä.
- Ilmiössä on kaksi puolta:
 - Positiivista on tarjonnan kasvu ja yksityishenkilöiden vakauttava rooli, kotitalouksien varallisuuden kasvu.
 - Riskejä liittyy korkojen nousuun ja sijoitusasunnon suureen velkavipuun, kokonaisvelkaantumisen hämärtymiseen ja vuokra-asuntojen kysynnän vaihteluihin.



Lähde: Verohallinto.

■ Vuokratulota saavien henkilöiden lukumäärä

Kiitos!

Eeva Alho, Naufal Alimov, Laura Ansala, Veera Holappa, Janne Huovari, Olli-Pekka Ruuskanen, Lauri Vuori

